

Fot. T. Gottfried

Mroczek posrebrzany

Fot. M. Ignaczak

Nocek Brandta

Fot. S. Wąsik

Borowiec wielki

Nietoperze mają „wilcze” apetyty, samice ciężarne i karmiące różnych gatunków potrafią w ciągu nocy zjeść tyle owadów, ile same ważą. Nietoperze stosują różne techniki łowieckie: polują na owady w locie, zgarniają je z roślin używając błony ogonowej jak sieci (nocki Natterera), używają stóp do zbierania owadów z powierzchni wody (nocki łydkowłose, nocki rude), polują przy latarniach na owady zwabione światłem (mroczki posrebrzane, mroczki pozłociste), potrafią zawisać w powietrzu jak koliber szukając owadów na pionowych powierzchniach (gacki). To stosunkowo długowieczne zwierzęta, mogą dożyć 20–30 lat.

Zagrożenia nietoperzy

- niszczenie letnich i zimowych schronień, np. usuwanie obumierających lub martwych dziuplastych drzew, nieodpowiedni termin lub sposób remontu budynków
- zanieczyszczenie środowiska np. przez stosowanie chemicznych środków ochrony roślin lub ochrony drewna
- płoszenie nietoperzy w letnich, a zwłaszcza zimowych kryjówkach, czasem także celowe zabijanie nietoperzy
- zmniejszanie się dostępnego żeru z powodu zmian w rolnictwie, sadownictwie

NIETOPERZE PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

Fot. A. Kepel

Karlik malutki

Karlik malutki (na zdjęciu obok) to bliźniaczy gatunek występującego w Puszczy Białowiejskiej karlika drobnego, najmniejszego europejskiego nietoperza, ważącego 3–8 g.

Fot. A. Kepel

Mroczek późny

Tekst: Katarzyna Daleszczyk
Korekta: Elżbieta Jabłońska
Skład i druk: Mazowieckie Zakłady Graficzne S.C.
© Copyright by Białowiecki Park Narodowy 2013
Wydano z pomocą finansową Funduszu Leśnego

Fot. W. Stephan

Nocki Natterera

Nietoperze to po gryzoniach najliczniejsza grupa ssaków, obejmująca około 1200 gatunków, czyli 1/5 wszystkich ssaków. Na terenie Polski znaleziono nietoperze 25 gatunków, w Puszczy Białowieskiej stwierdzono 14 z nich. Wszystkie polskie nietoperze należą do owadożernych i są objęte ochroną ścisłą.

Nietoperze posiadają zdolność hibernacji czyli swoistego snu w okresie jesień–zima, gdy brak jest dostatecznej ilości pokarmu. W czasie hibernacji temperatura ciała nietoperzy znacznie się obniża – jest tylko o ok. 1° wyższa od temperatury otoczenia, a wszystkie procesy życiowe ulegają spowolnieniu. Zgromadzone zapasy tłuszczu muszą im wystarczyć aż do wiosny, nie wolno ich więc niepokoić, gdyż każde przebudzenie nietoperza pochłania ilość energii potrzebną na pół miesiąca hibernacji.

To jedyne ssaki posiadające zdolność aktywnego lotu. Ich skrzydła mogą się poruszać niezależnie od siebie, co daje nietoperzom niezwykłą zwrotność. Dzięki umiejętności echolokacji (wysyłanie sygnałów o określonej częstotliwości i analiza powracającego echa) nietoperze „widzą” w ciemnościach wszystko oprócz barw i nawet w całkowitym mroku mogą skutecznie polować i unikać kolizji, gdyż są w stanie wykryć przeszkody o grubości ludzkiego włosa.

Fot. M. Ignaczak

Gacek brunatny

Fot. M. Ignaczak

Mroczki pozłociste

Fot. A. Kepel

Gacek brunatny

Fot. A. Kepel

Mopek

Fot. T. Gottfried

Borowce wielkie

Fot. T. Gottfried

Karlik większy

W Puszczy Białowieskiej najczęściej zimują mopki i gacki brunatne. W czasie hibernacji gacki chowają swoje wielkie uszy pod skrzydła (gacek na zdjęciu schował tylko jedno). Biorąc pod uwagę wielkość nietoperzy, są to najwolniej rozmnażające się ssaki na świecie. Samice rodzą tylko 1–2 młode rocznie.

Nietoperze wykorzystują różne kryjówki naturalne – dziuple, miejsca za odstającą korą drzew, szczeliny skalne, jaskinie – oraz sztuczne – budynki, mosty, budki dla ptaków, itp. Borowce wielkie należą do największych polskich nietoperzy, mogą ważyć ponad 40 g. Zamieszkują wysoko położone dziuple. Latają szybko (do 60 km/godz) i wysoko (nawet do 100 m).

Niektóre nietoperze są wytrwałymi lotnikami. Dwa mroczki posrebrzane, zaobraczkowane w Puszczy Białowieskiej, przeleciały 800 i 850 km, najdłuższe przeloty borowca i borowiaczka przekroczyły 1500 km, a karlika większego aż 1900 km! W czasie migracji karliki pokonują 30–50 km w ciągu nocy. Natomiast gacki i mopki są gatunkami osiadłymi i rzadko przelatają na odległość większą niż 30 km.